

ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ
ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „РАДОСТ“
Ч а ј е т и н а

Чајетина, септембар 2020.године

Општи подаци о Установи

Назив Установе:	Предшколска установа „Радост“
Врста установе:	Предшколска установа
Седиште:	Чајетина, Књаза Милоша 6
Основна делатност Установе:	88.91 – дневна брига о деци
Језик на коме се остварује образовно-васпитни рад:	српски
телефон, факс:	031/3831-360
Електронска адреса:	radostvrtic@mts.rs

САДРЖАЈ

1. ПОЛАЗИШТА ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	3
2. ЦИЉЕВИ И ПРИНЦИПИ ДЕЛАТНОСТИ ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА	3
3. ЛИЧНА КАРТА	6
3.1. Основна делатност установе	6
3.2. Просторни и материјално-технички услови рада	6
3.3. Кадровски услови рада	
4. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА	8
4.1. Облици рада	8
4.2. Бројно стање деце и васпитних група	8
4.3. Радно време и распоред дневних активности	11
5. ВРТИЋ И ЊЕГОВО ОКРУЖЕЊЕ	13
6. ПОНУДА ПРОГРАМА И УСЛУГА	13
6.1. Програм неге и васпитања деце узраста до 3 године	
6.2. Програм васпитно образовног рада на узрасту од 3 године до 5,5 године	15
6.3. Припремни предшколски програм	16
7. ПОСЕБНИ И СПЕЦИЈАЛИЗОВАНИ ПРОГРАМИ	17
7.1. Додатни програми	17
7.2. Пригодни и повремени програми	18
7.3. Програм стручне подршке породици	
7.4. Прилагођени програми, програм инклузивног образовања	20
8. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ДЕЦЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА	21
9. САРАДЊА СА ПОРОДИЦОМ	23
10. САРАДЊА СА ДРУШТВЕНОМ СРЕДИНОМ	24
11. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РАДА УСТАНОВЕ	25
1.	

ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА

„РАДОСТ“

Број: 804 од

10. 09. 2020.године

Ч а ј е т и н а

На основу члана 57. 70. и 71. Закона о основама система васпитања и образовања ("Службени гласник Републике Србије" број 72/09 и 52/11) Управни одбор Предшколске установе "Радост" Чајетина на седници одржаној 10. септембра 2020. године усвојио је

ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „РАДОСТ“ ЧАЈЕТИНА

1. ПОЛАЗИШТА ЗА ИЗРАДУ ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Основно полазиште за израду Предшколског програма Предшколске установе „Радост“ Чајетина (у даљем тексту : ПУ „Радост“) је законски оквир:

1. Закон о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“ број 72/2010);
2. Закон о предшколском васпитању и образовању („Сл. гласник“ РС 18/2010);
3. Опште основе предшколског програма;

Као и специфичности Установе:

1. Лична документација и досадашња искуства у раду: планови, програми, извештаји, записници, евиденција стручног усавршавања;
2. Остварена сарадња са локалном срединим и породицом;
3. Ресурси којима Установа располаже (материјални, технички, финансијски и кадровски).

2. ЦИЉЕВИ И ПРИНЦИПИ ДЕЛАТНОСТИ ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

Циљеви предшколског васпитања и образовања, дефинисани кроз Закон о предшколском васпитању и образовању, су подршка:

1. целовитом развоју и добробити детета предшколског узраста, пружањем услова и подстицаја да развија своје капацитете, проширује искуства и изграђује сазнања о себи, другим људима и свету
2. васпитној функцији породице
3. даљем васпитању и образовању и укључивању у друштвену заједницу
4. развијању потенцијала детета као предпоставке за даљи развој друштва и његов напредак

Принципи предшколског васпитања и образовања:

- ✓ **Доступност**- једнако право и доступност свих облика предшколског васпитања и образовања, без дискриминације и издвајања по било ком основу у складу са Законом. У Установи је овај принцип видљив кроз: Правилник о критеријумима уписа у Установу; укључивање деце са различитим тешкоћама и сметњама у развоју у рад редовних васпитних група, као и у развојну групу; прилагођавање средине у вртићу и око вртића у смислу доступности и безбедности за сву децу; прилагођавању свих простора у оквиру вртића за боравак деце како би се уписао већи број деце у односу на постојеће капацитете објеката, доступност информација о раду вртића, кроз брошуре и контакте са различитим службама и појединцима.
- ✓ **Демократичност**- уважавање потреба и права деце и породице, укључујући право на уважавање мишљења, активно учешће, одлучивање и преузимање одговорности. У Установи се стварају услови за развијање и неговање демократичности као принципа предшколског васпитања и образовања кроз: тимски рад, подела послова, задужења и одговорности за конкретну активности; активно учешће у радним групама и тимовима на нивоу Установе и објекта; заједничко планирање и реализовање различитих активности; заједничко уређење простора од стране васпитача и деце; средина за игру и учење је квалитетна и разноврсна и излази у сусрет децијим интересовањима, потребама и могућностима; поштовање личности детета и поштовање других људи (колега и родитеља); укључивање родитеља у Савет родитеља и Управни одбор као и у васпитно-образовне активности у оквиру групе; васпитач као креатор програма а не само ралаизатор неког „задатог“ програма.
- ✓ **Отвореност**- кроз континуирану интеракцију са свим агенсима социјализације детета: породицом, школом, институцијама културе, здравства, социјалне заштите, локалном и широм друштвеном заједницом иницирају се и реализују различити облици сарадње. Даље, Установа остварује комуникацију, сарадњу и размену искуства са установама истог карактера.
- ✓ **Аутентичност**- целовит приступ детету, уважавање развојних специфичности предшколског узраста, различитости и посебности, неговање игре као аутентичног начина изражавања и учења предшколског детета, ослањање на културне специфичности. Објекти имају своје особености (по месту, начину планирања, уређењу и карактеру активности); уређење и организација простора (собе, холови, терасе) није униформна, непроменљива већ се организује у складу са идејама које деца и васпитачи желе да реализују или са одабраним начином планирања; све програмске активности уважавају и прате узраст детета, специфичне потребе и интересовања.
- ✓ **Развојност**- развијање различитих облика и програма у оквиру предшколске делатности у складу са потребама деце и породице и могућностима локалне заједнице, континуирано унапређивање кроз вредновање и самовредновање, отвореност за педагошке иновације. Установа са једне стране прати промене и актуелности на нивоу струке, са друге стране прати потребе локалне средине и организује различите понуде и облике рада, укључује се у активности и манифестације на различитим нивоима.

3. ЛИЧНА КАРТА ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „РАДОСТ“

3.1. Основна делатност

Предшколска установа „Радост“ Чајетина је основана давне 1982. године, одлуком СИЗ-а дечије заштите као радна организација "Дечји вртић" у Чајетини. Данас је модерна установа чија је делатност васпитање и образовање, нега и здравствена заштита деце предшколског узраста.

3.2. Просторни и материјално-технички услови рада

Предшколска установа располаже са 2 наменски грађена објекта, опремљена по важећим стандардима. То су објекат у Чајетини („Радост“) и на Златибору („Нарцис“). Поред ових, установа располаже са још пет адаптираних простора у основним школама у селима Крива Река („Маслачак“), Сирогојно („Пахуљица“), Мачкат („Пчелица“), Шљивовица („Невен“) и Рожанство („Пачја школа“). Седиште Установе је у Чајетини, улица Књаза Милоша 6.

Површина, број соба и опремљеност комплетног простора (намештај, дидактичка средства, играчке) задовољавају прописане стандарде и неопходне услове за праћење савремених тенденција у опремању средине за игру, рад и учење. Дворишни простори свих објекта су велики и задовољавају дечје потребе за игром и кретањем. Опремљени су справама, љуљашкама, пењалицама, тобоганима.

Табела 1 : Преглед објеката са бројем уписане деце, површином и величином дворишта:

Назив објекта	Број група	Број деце	Површина објекта/простора у m ²	Површина дворишта у m ²
"Радост"Чајетина	11	250	900	3 877
"Нарцис"Златибор	7	170	700	1 500
„Маслачак“ Крива Река	2	30	70	1200
„Пахуљица“ Сирогојно	2	30	60	1200
„Невен“ Шљивовица	2	30	50	1500
„Пчелица“ Мачкат	3	60	50	1800
„Пачја школа“ Рожанство	2	20	90	1200
Укупно:	29	590	1 920	12277

Континуирано финансијско улагање у одржавање простора, опреме и средстава, и набавка свега неопходног за рад, довела је до тога да данас имамо једну савремену установу, богато опремљену и естетски привлачну. Опремљању објеката дидактичким и потрошним материјалом поклања се велика пажња. У току године набављају се играчке и дидактички материјал који је разноврстан, прилагођен узрасту и потребама деце за различитим активностима. Уређењу простора и средине за игру и учење такође се поклања изузетна пажња. Већина васпитних група настоји да структурира простор по центрима интересовања. Радне собе су опремљене намештајем који је низак- типа полица, лако покретљив, у висини детета, где су играчке и средства за рад доступна деци. У објекту у Чајетини постоји физкултурна сала са пратећом опремом за одвијање физичких активности као и одржавање

разних дечијих приредби или семинара за запослене. Велика пажња се поклања уређењу улазних холова: поред цвећа, уметничких слика као сталних поставки, холови се сређују према актуелном годишњем добу, уз изложбе ликовних радова деце, фотографије из живота вртића, едукативне просторе и сл.

Кухиње у објектима су производне и у њима се припрема храна за децу у минималном и целодневном боравку. Просторни услови кухиња одговарају потребама установе. Деца која бораве у вртићима села (адаптираним просторијама школа) и она обухваћена припремним предшколским програмом у сеоским месним заједницама храну ће добијати у ђачким кухињама.

Табела 2 : Преглед броја и врсте obroка који се припремају за децу

објекат	површина кухиње у м ²	капацитет obroка дневно			врста кухиње
		доручак	ручак	ужина	
"Радост" Чајетина	53	250	250	250	производна
"Нарцис" Златибор	32	170	170	170	производна
„Маслачак“ Крива Река	34	30	30	30	производна
„Пахуљица“ Сирогојно	30	30	30	30	производна
„Невен“ Шљивовица	35	30	50	1500	производна
“Пчелица“ Мачкат	40	60	50	1800	производна
„Пачја школа“ Рожанство	40	20	20	20	производна
Укупно:	264	590	590	590	

3.3. Кадровски услови рада

Установа запошљава 74 радника. На реализацији васпитно-образовног рада и неге ради 33 васпитача и 9 медицинских сестара. На пословима превентивно-здравствене заштите и унапређења санитарно хигијенских услова раде две медицинске сестра. Установа запошљава три стручна сарадника - дипломираног психолога, педагога и сарадника за ликовну културу. О припреми obroка брине 10 лица (кувари и помоћни кувари). На пословима одржавања, хигијенско-санитарног третмана ради 12 људи (спремачице, домари). У администрацији и рачуноводству раде 4 лица. Установом руководи директор. Стручна спрема свих запослених одговара врсти и садржају посла који обављају. У табели која следи јасно се види квалификациона структура запослених према степену стручне спреме.

Табела 3 : Квалификациона структура запослених:

Структура стручне спреме запослених у установи:

Назив радног места	Стручна спрема						
	НКВ	ПКВ	КВ	IV	V	VI	VII
1. Директор							1
2. Стр. сарадник - психолог							1

3.Стручни сарадник – педагог							1
4.Стручни сарадник за ликовну културу							1
3. Васпитач						16	17
4. Мед. сестра - васпитач				9			
5.Рачуноводствени и административни послови				3			1
6. Секретар установе							1
7. Припрема хране			2	8			
8. Одржавање хигијене	8			2			
9. Технички послови				1		1	
УКУПНО	8		2	23		17	23

4. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА

4.1. Облици рада

Своју делатност ПУ „Радост“ остварује кроз следеће облике рада:

- Јаслице (од 13 месеци до 3 године);
- Целодневни боравак (од 3 године до поласка у школу);
- Полудневни боравак (четворочасовни предшколски припремни програм);
- Програм припреме за полазак у школу;
- Развојну групу (рад са децом да сметњама у развоју);
- Додатни програми

4.2. Бројно стање деце и васпитних група

У периоду од 1.1.2014.године до 31.12.2019.године на територији општине Чајетина рођено је укупно 660 деце. У Предшколској установи тренутно борави 590 деце.

Обухват деце која похађају вртић на целој територији општине је 91,66%
Обухват деце по насељеним местима:

Чајетина 127,55%
Златибор 114,86%
Шљивовица 85,71%
Крива Река 71,43%
Сирогојно 111,11%
Мачкат 120,00%
Рожанство 83,33.

Напомена: У осталим месним заједницама у наведеном периоду рођено је 120 – оро деце која се узимају у обзир при израчунавању обухвата.

У свим облицима рада од јасленог до предшколског узраста деца су распоређена у 29 васпитних група. Васпитне групе у вртићу формиране су по узрасту.

Број уписане деце, начин на који су распоређени у узрастне групе, као и број васпитача/ мед.сестара који ће бити ангажовани на реализацији васпитно-образовног рада, јасно и прегледно је приказан у наредним табелама:

**Васпитне групе без ППП
(Чајетина и Златибор)**

Узраст	Од-до год.	1-1,5	1,5-2,5	2,5-3,5	3,5-4,5	4,5-5,5	Укупно:
Број деце		39	61	81	83	72	336
Број група		2	2	3	3	2	18
Број васпитача-мед.сестара		4	4	6	4	4	36

Мешовите групе у издвојеним одељењима у сеоским срединама

Крива Река

Узраст	Од-до год.	1-1,5	1,5-2,5	2,5-3,5	3,5-4,5	4,5-5,5	Укупно:
Број деце		1	5	5	6	6	23
Број група		1					1
Број васпитача-Мед.сестара		1					1

Сирогојно

Узраст	Од-до год.	1-1,5	1,5-2,5	2,5-3,5	3,5-4,5	4,5-5,5	Укупно:
Број деце		2	6	7	5	5	15
Број група		1					1
Број васпитача		1					1

Мачкат

Узрас т	Од-до год.	1-1,5	1,5-2,5	2,5-3,5	3,5-4,5	4,5-5,5	Укупно:
Број деце		4	11	11	10	12	48
Број група		1					1
Број васпитача		1					1

Шљивовица

Узрас т	Од-до год.	1-1,5	1,5-2,5	2,5-3,5	3,5-4,5	4,5-5,5	Укупно:
Број деце		1	5	7	5	5	23
Број група		1					1
Број васпитача		1					1

Рожанство

Узрас т	Од-до год.	1-1,5	1,5-2,5	2,5-3,5	3,5-4,5	4,5-5,5	Укупно:
Број деце		0	4	5	5	6	20
Број група		1					1
Број васпитача		1					1

Васпитне групе Припремног предшколског програма

ППП ће се организовати у оба објекта установе (Чајетина, Златибор) и прилагођеним просторима школа у селима (Шљивица, Мачкат, Крива Река, Сирогојно и Рожанство).

Припремно предшколски програм у трајању од 4 сата дневно (четворочасовни програм)			
У СЕДИШТУ УСТАНОВЕ		ВАН СЕДИШТА УСТАНОВЕ	
Бр.група	Бр.деце	Бр.група	Бр.деце
1	13	6	56
Припремни предшколски програм у целодневном боравку			
У СЕДИШТУ УСТАНОВЕ		ВАН СЕДИШТА УСТАНОВЕ	
Бр. група	Бр.деце	Бр.Група	Бр.деце
1	30	1	20

Издвојена одељења Установе у којима се реализује припремни предшколски програм:

Место реализације	Бр.Група	Бр.деце	Бр.васпитача
„Нарцис“Златибор	2	40	4
„Невен“ Шљивица	1	7	1
„Пчелица“ Мачкат	1	12	1
„Пахуљица“Сирогојно	1	5	1
„Маслачак“Крива Река	1	7	1
„Пачја школа“ Рожанство	1	5	1
Укупно	7	76	9

4.3. Радно време време и распоред дневних активности

У складу са потребама родитеља, могућностима организације и самог процеса рад, рад је организован у једној смени, током целе године.

У целодневном боравку у Чајетини и Златибору траје 11 сати, од 5.30-16.30 часова.

У Кривој Реци, Мачкату, Шљивици и Рожанству радиће се 9 сати, од 06.30-15.30 часова. У Сирогојну рад је организован од 7.00 до 15.30 часова.

Уз сагласност оснивача радно време може да се усклађује у зависности од потреба родитеља – корисника услуга, поштујући законске одредбе и нормативе. У случају смањеног броја деце (за време празника, школског распуста, летњег периода), рад се организује спајањем група.

Установа ће радити непрекидно током целе године са изузетком државних и верских празника:

- Нова година,
- Срећење – Дан државности Србије, 15. и 16. фебруар ,
- Велики петак и Ускрс, .
- Празник рада –1.и 2.мај.

Режим рада

- 5.30 - 7.30 ч. - јутарња тријажа и пријем деце
- 7.30 - 8 ч. - слободне активности, припрема за доручак
- 8 - 8.30 ч. - доручак
- 8.30ч.-10.30ч. - реализација програма, слободне активности,боравак на ваздуху
- 10.30ч.- 11ч. - ручак за јаслене и од 11.30 ч. – 12 ч. за васпитне групе,
- 11- 13.30 ч. - дневни одмор за јаслене од 12-13.30 ч. дневни одмор за васпитне групе,
- 13.30 - 14 ч. - ужина
- 14.30 - 16.30 ч.- поподневне заједничке активности
- 14.30 - 16.30 ч. – дежурство

○ Васпитно особље ради у две смене и то:

- 7 - 13 ч., прва смена
- 9 – 15 ч., друга смена
- 10.30 – 16.30 ч., дежурни васпитач
- Деца се неће у хол вртића изводити пре 14.30 ч., а родитељи своју децу могу преузимати из радних соба.
- Распоред рада васпитног особља прави главни васпитач.

○ Особље на одржавању хигијене у Установи ради:

- 7 – 15 ч.,
- 8 - 16 ч. и
- 8.30 – 16.30ч.- дежурни
- Распоред рада особља на одржавању хигијене радног простора прави сестра за превентивну здравствену заштиту.
- Вртић закључава дежурни радник на одржавању хигијене.
- **Радници на припреми хране раде:**
- 6.30 – 14.30 ч., осим ако јеловник не захтева ранији долазак на посао.
- **Руководилац и административни радници раде од 7- 15 ч..**
- **У току рада радници могу користити дневни одмор у две смене:**
- 9 - 9.30 ч., за прву смену
- 9.30 -10 ч., за другу смену

Дневни ритам активности и одмора (режим рада) прилагођен је условима вртића, васпитне групе и узрасту. Он није ригидан већ флексибилан систем живота и рада који се прилагођава наметнутим потребама .

5. ВРТИЋ И ЊЕГОВО ОКРУЖЕЊЕ

Територија општине Чајетина простире се на 647 km² и чине је 24 насељена места која су сврстана у 20 месних заједница. Поједина места удаљена су и до 30 km од седишта општине а до неких се због лоших путева тешко стиже. По задњем попису становништва од 2011. године на подручју општине Чајетина живи укупно 14.726 становника или 22,76 становника на квадратни километар.

Чајетина је административни центар општине Чајетина који располаже значајним културно-историјским, економским и природним ресурсима који доприносе садржајнијој и програмски квалитетнијој реализацији васпитно-образовног рада. Установа иницира и реализује различите облике сарадње са Културно-спортским центром Чајетина (биоскоп, учешће на различитим културно-спортским манифестацијама), Библиотеком „Љубиша Р. Ђенић“, музејем „Старо село“, Домом здравља, Полицијском и Ватрогасном станицом, Општинском управом, излетиштима Мокра Гора, Гостиље, Љубиш, Стопића пећина, итд. Дугорочне акције Предшколске установе резултирају стварањем партнера и разматрањем квалитета живљења мале деце, остваривању њихових права и креирању квалитетније средине за одрастање не само у Установи, него и у ширем окружењем.

Предшколска установа неизбежно је упућена на природно и друштвено окружење у коме се налази. Ради интеграције деце у локалну заједницу и живот који их окружује, предшколска установа је и сама центар локалне заједнице. Сарадња са локалном средином представља сегмент обogaћивања и унапређивања васпитно-образовног рада садржајима ван установе који су у складу са потребама и интересовањима деце. Васпитно-образовни процес се не сме затворити у зидове установе, нити ограничити задацима и садржајима које предвиђа програм, већ треба да ниче из конкретног дечјег искуства.

6. ПОНУДА ПРОГРАМА И УСЛУГА

Полазишта у програмирању

Нове основе предшколског програма суштину предшколског васпитања и образовања дефинишу као очување, подстицање и оплемењивање спонтаних, стваралачких могућности и својстава предшколског детета, захтевајући обезбеђивање услова за нормалан физички, интелектуални, социјални, емоционални и морални развој.

Функција програма васпитно-образовног рада

Примена програма подразумева побољшање основних услова за рад у предшколским установама, утврђивање педагошких стандарда у организовању услова за рад са децом, као и подизање нивоа стручне оспособљености васпитача.

Предшколским васпитањем и образовањем обезбеђује се остваривање права сваког детета да се укључи у институционализован облик васпитно образовног рада, задовољавање развојних потреба деце, потреба породице и друштва.Средина у којој дете живи треба да допринесе унапређивању физичког и менталног здравља и пружи најбоље подстицаје дечјег раста, развоја и учења. Систем васпитања је отворен за све оне који својим утицајем доприносе развоју деце (родитељи, шира и ужа средина).Рад у овом узрасту доприноси припреми детета за оно што га чека у школи, и уопште касније у животу.

Једна од функција предшколског васпитања и образовања је да доприноси ублажавању социјалних и културних разлика. Предшколско васпитање и образовање кроз одговарајуће програме, поступке, конкретне садржаје и активности омогућава задовољавање индивидуалних потреба деце пратећи њихов темпо развоја.

Васпитач приликом програмирања васпитно-образовних садржаја и активности полази од:

- хуманистичког схватања дететове природе и његовог физичког и духовног развоја. Суштинска одредница је да је дете вредност само по себи, да у себи носи развојне потенцијале, да је активно, интерактивно и креативно биће.
- узрасних особености и захтева да се целокупни рад мора прилагодити психо-физичким карактеристика деце у конкретной васпитној групи, њиховим индивидуалним развојним потербама и могућностима, као и доминантним интересовањима.
- Општих основа предшколског програма васпитно-образовног рада, посебно његових циљева
- конкретних материјалних, кадровских и других могућности и услова који постоје у самој Установи
- карактеристика региона у којем се налази предшколска установа
- сагледавања могућности за договарање са дечјим родитељима и њихово укључивање у васпитно-образовни процес и живот у вртићу

Конкретизовање циљева и задатка кроз активности омогућује да дете створи позитивну слику о себи, развија поверење у себе и друге, јача самосталност, сазнајане могућности, учи се социјалним, моралним, етичким нормама, учи да препозна и изрази своје емоције и потребе, да их задовољи на адекватан начин и да се у процесу њиховог задовољења ослања на сопствене снаге као и да тражи помоћ и подршку околине.

У планирању и реализовању активности на јасленом узрасту и у млађим обданишним групама, медицинске сестре и васпитачи стављају нагласак на активности које су у функцији лакше и боље адаптације детета и јачању његове самосталности. Овим активностима се поклања пажња и на старијим узрастима, док се, у складу са сазнајним могућностима деце одређеног узраста уз поштовање индивидуалних разлика и уважавање културолошких специфичности наше средине, планира онај део програмских активности које се односе на образовне процесе.

6.1. Програм неге и васпитања деце узраста до 3 године

Задатке неге и васпитно-образовног рада са децом до три године реализоваће медицинске сестре - васпитачи, на основу Правилника о општим основама предшколског програма за узраст до три године.

Правилна нега и квалитетан васпитно-образовни рад са децом обезбеђује се одговарајућим распоредом живота и рада у вртићу и групи, а остварује се кроз подстицање различитих аспеката развоја:

- Физичко-сензорног,
- емоционално-социјалног,
- когнитивног;

Приоритетни задаци за рад са децом до 3 године односиће се на:

- Рад на адаптацији детета на живот у вртићу и сарадња са родитељима;

- Очување и унапређивање здравља деце (превентивна здравствена заштита)
- Успостављање породичног ритма задовољења потреба детета са ритмом и распоредом боравка детета у јаслицама, са посебним акцентом на континуирани и индивидуални ритам задовољења потреба ;
- Индивидуални рад са децом, са претходно утврђеним и конкретним задацима за стимулисањем, подстицањем и каналисањем способности;
- Подстицање развоја говора код деце у склопу општег психо-физичког развоја;
- Посебно развијање комуникативне, односно социјалне функције говора код деце у природним условима у којима медицинска сестра и деца живе-од пријема детета, преко узимања obroka, пресвлачења, спавања у планираним периодима, спонтаним играма и јасно усмереним активностима;
- Ангажовање на стварању повољне социјално-емоционалне климе у групи;
- Праћење развоја и раста деце;
- Развијање основних културно-хигијенских навика;
- Јачање дечјег организма и прилагођавање на временске и климатске промене;

Планирање и реализација циљева и задатака биће материјализовано у радним књигама по темама које имају јасно дефинисану структуру:

- Извори сазнања за васпитача;
- Полазна идеја о активности и начини учешћа васпитача;
- Потербни материјали и ресурси;
- Учешће породице и других учесника;
- Места у локалној заједници.

6.2. Програм васпитно-образовног рада на узрасту од 3 године до 5,5 година

Окосница васпитно – образовног рада са децом овог узраста биће Опште основе предшколског програма „Године узлета“, а активности ће се реализовати по моделу А. Операционализација циљева, садржаја и активности вршиће се кроз месечно, недељно и дневно планирање.

Предшколска установа „Радост“ је у обавези да Нове основе предшколског програма имплементира у радној 2020/2021. години.

Нове основе предшколског програма предшколског васпитања и образовања представља програм чији је циљ целовит развој и добробит детета кроз интегрисани приступ учењу, повезивање игре и других активности, као и изградња смислених односа са вршњацима и одраслима у простору који је инспиративан.

Полазиште у планирању програма рада са децом су Нове основе предшколског програма у којима је садржана базична концепција хуманистичког приступа васпитању и образовању. Поред тога, у планирању се узимају у обзир: узрастне особености, интересовања и потребе деце, садржаји и циљеви, време и простор, доступност материјала, број деце, окружење, ресурси породице и одлике локалне средине.

Основе програма треба да служе првенствено практичарима као полазиште, смернице и повод за разумевање и преиспитивање праксе развијања праксе кроз властита промишљања и дијалог са колегама, породицом и децом.

У нашој Установи у пракси се примењују модел А. Програмирање и разрада садржаја је у домену васпитача, коме су на тај начин пружене велике могућности за испољавање

сопствене иницијативе, стваралаштва и стручних способности, стављањем у позицију креатора програма који ће остваривати са децом.

Васпитно-образовни циљеви наше Установе:

- стицање позитивне слике о себи
- развијање поверења у себе и друге
- подстицање самосталности, индивидуалне одговорности и аутентичности израза и деловања
- развој интелектуалних капацитета у складу са развојним потребама, могућностима и интересовањима
- развој социјалних и моралних вредности у складу са хуманим и толерантним вредностима демократски уређеног друштва осетљивог на породичне, културолошке и верске различитости
- култивисање дечјих емоција и неговање односа ненасилне комуникације и толеранције
- развој моторних способности и спретности
- подстицање креативног изражавања детета
- припрема и адаптација деце за полазак: у вртић, у школу, за рекреативни боравак
- развијање свести о значају заштите и очувању природне и друштвене средине.

Конкретизација циљева кроз садржаје и активности дата је у годишњем, месечним и дневним плановима рада васпитача за одређене узрастне групе.

Модел А Општих основа предшколског програма

Модел А је концепт програма „отвореног система“ васпитања и образовања у коме је полазиште програма ДЕТЕ. Специфичност рада по овом Моделу у нашој Установи огледа се у следећем:

- тематско планирање, рад у пројектима, по радионицама и центрима интересовања
- у планирању и практичном раду следи се циклус: посматрање, планирање, делање и праћење
- флексибилна организација физичке средине (простор, средства, материјали)
- флексибилна организација социјалне средине (начин груписања деце: мешовите групе, рад у малим групама, индивидуални рад)
- флексибилна организација времена и дневних активности

Васпитач у овом начину планирања има вишеструко креативну улогу у стварању услова за живот, игру, учење и развој деце. Као прво мора да се позабави организовањем групе. Број активности мора бити велики да би сва деца нашла своје место и била активна. Такође, треба да организује активности и физичку средину, да буде посредник до сазнања, да посматра и процењује, да пружа подршку, помоћ и информације, да буде деци партнер у игри и сазнању,

да буде иницијатор и креатор сарадње са родитељима, да им стално пружа информације о раду у групи и напредовању њиховог детета.

6.3. Припремни предшколски програм

Припремни предшколски програм је обавезан од 2006. године за сву децу старости од пет и по до шест и по година. Остваривање припремног предшколског програма доприноси програмском и организационом повезивању остваривању континуитета предшколског и школског образовања и васпитања. У нашој Установи се припремни предшколски програм оставарује на целодневном и четворочасовном трајању.

Циљ васпитно-образовног рада у оквиру припремног предшколског програма је да се допринесе:

- целовитом развоју детета;
 - развоју способности;
 - проширењу искуства;
 - богаћењу сазнања о себи, другима и свету око себе;
- што све чини основ за даље нове облике учења и укључивања у различите токове живота и рада при чему је школа прва степеница.

Припремни предшколски програм се остварује у складу са Новим основама предшколског програма и доприноси физичкој, социјалној, емоционалној и интелектуалној готовости и мотивацији детета за полазак у школу.

У години пред полазак у школу задаци васпитно-образовног рада су:

- подстицање осамостаљивања детета;
- пружање подршке физичком развоју;
- јачање социо-емоционалне компетенције;
- пружање подршке сазнајном развоју;
- неговање радозналости;
- подстицање креативности и уважавање индивидуалности;

Припрема за школу није издвојен сегмент деловања на дете, већ подразумева свеобухватнији приступ од подучавања и непосредне припреме за читање и писање. Сматра се да је дете спремно за полазак у школу када је достигло ниво психичког и физичког развоја на основу којег се може претпоставити да ће у потпуности моћи да задовољи захтеве који ће му бити постављени у школи. Основни предуслови да би дете могло да прихвати школу су: физичка и моторичка зрелост (одређен календарски узраст, телесна и моторична развијеност), интелектуална зрелост (развијеност пажње, памћења и различитих облика мишљења), говорна зрелост (овладало гласовном структуром правилног говора, практикује све комуникативне функције говора у интеракцији са другим), социјална зрелост (релативна самосталност при задовољавању својих потреба, оспособљеност за живот и рад у колективу), емоционална зрелост (емоционална стабилност и контрола емоција), мотивација за учење (интересовање и радозналост везани за школско учење), искуство (реалне информације о школи, њеном режиму и захтевима које она поставља пред ученике).

7. ПОСЕБНИ И СПЕЦИЈАЛИЗОВАНИ ПРОГРАМИ

7.1. Додатни програми

У складу са потребама и интересовањима деце и родитеља и специфичностима локалане заједнице, у оквиру наше Установе остварују се додатни програми: енглеског језика и ликовне културе. Ови програми имају за циљ подстицање дечијег развоја и талената, као и стицање искустава у одређеној области.

Енглески језик

Професор енглеског језика реализоваће наставу енглеског језика (два часа седмично) за старије групе и групе припремног предшколског програма у свим објектима. О томе ће водити посебну евиденцију и документацију.

Циљеви програма су:

- Развој комуникативних способности на енглеском језику
- Изградња позитивног става и мотивације деце према учествовању у активностима на енглеском језику
- Задовољавање потреба родитеља за укључивањем деце у програме за учење страног језика
- Омогућавање деци предшколског узраста учење енглеског језика у периоду осетљивости за учење језика
- Повећавање броја обучених реализатора програма и броја група у којима се програми реализују
- Подизање квалитета реализације програма.

Као ефекат програма очекује се да дете има позитиван став према учествовању у активностима на енглеском језику, разуме инструкције на енглеском језику, што потврђује укључивањем у игре и активности на енглеском језику. Очекује се да дете буде способно и да оствари комуникацију на енглеском језику. Процена мотивације и знања деце врши се у току целе године анализом демонстративних активности и видео материјала тј. евалуацијом и самоевалуацијом. На крају године се врши процена дечјих постигнућа путем тестова знања. Такође се процењује задовољство родитеља програмом односно нивоом усвојености језика њихове деце.

Ликовна култура

У свим објектима ПУ „Радост“ биће организоване креативне ликовне радионице за децу припремног предшколског програма према унапред планираним активностима.

Циљ радионице је да деци омогући упознавање са сложенијим и захтевнијим ликовним техникама, које су прилагођене дечјим развојним могућностима. Радом у мањим групама, од 15 до 20 деце, уз присуство васпитача, повећава се ангажман деце и стимулише индивидуални израз.

Заступљене су следеће ликовне технике:

- Цртање (оловком, дрвеним бојицама, воштаним бојама)
- Сликање (темпере, водене боје, шарање кликерима, сликање концем - „скривени конач“ ,

прскање бојом, отискивање прскањем, сликање прстима и стопалима, техника „мокро на мокро“)

- Вајање (пластелин, тесто)
- Гравура
- Мозаик (колаж папир, папир у боји, природни матријали)
- Зграфито

Ликовни радови настали у овој радионици шаљу се на ликовне конкурсе, а најбољи се урамљују и чувају у Установи. Неки од радова се поклањају сарадницима, донаторима, установама са којима Установа сарађује и сл. Осим рада са децом, у Установи се реализују и радионице за васпитаче, са циљем упознавања са ликовним техникама и начинима рада са децом.

7.2. Пригодни и повремени програми

Свакодневни васпитно-образовни рад са децом предшколског узраста подразумева равномерно смењивање активности, одмора и рекреације. Поред редовних, свакодневних рекреативних активности, одмора у вртићу, обавезног боравка на ваздуху, установа организује и друге облике коришћења слободног времена. Циљеви пригодних и повремених програма су :

- 1) подстицање правилног психофизичког и социјалног развоја и помоћ у отклањању или кориговању негативних чинилаца развоја;
- 2) стварање основа за усвајање активног, здравог и креативног начина живота и коришћења слободног времена;
- 3) стицање искуства у колективном животу и заједништву, уз развијање толеранције у односима међу људима;
- 4) ублажавање последица вишемесечног боравка у затвореном простору (умањене физичке активности, неправилне исхране и др.);
- 5) формирање позитивних ставова према природи и њеној заштити;
- 6) обогачивање постојећих и стицање нових знања и искуства.

Установа организује следеће пригодне и повремене програме:

Једнодневне излете, и то:

- групе ППП у Мокру Гору у оквиру „Дечје недеље“, прве недеље октобра;
- крајем радне године деца из група старијег узраста посетиће Јагодину (ЗОО врт, аква и градски парк), а деца ППП Врњачку Бању и Краљево;
- у околна села Гостиље (водопад), Сирогојно (етно-село), Рожанство („Стопића“ пећина) деца из ППП-а;
- у сарадњи са родитељима посете сеоским домаћинствима у околини, различитих васпитних група;

Манифестације:

„Дечија недеља“ (маскенбал, посета Председнику општине, дружење са познатим књижевницима Златиборског краја, позоришна представа, спортски дан)
„Деца међу нарцисима“ (ликовни конкурс, такмичење рецитатора, излет у природу-брање нарциса, спортски дан, позоришна представа, еколошке радионице итд.)

„Дан планете земље“ (акција чишћења околине, посета фабрици за селектовање отпада, акција пошумљавања и сађења цвећа);

Посете другим предшколским установама у округу и учешће на манифестацијама у њиховој организацији;

Представе за децу на основу понуде представа дечјих позоришних кућа, одржавају се у вртићима или позоришту у периоду од октобра до маја, једном месечно.

Како установа нема своје објекте за одмор, рекреацију и летовање деце, у зависности од интересовања родитеља, користиће се услуге других одмаралишта која располажу наменским објектима (организовање летовања деце у дечје одмаралиште у Бечићима).

7.3. Програм стручне подршке породици

Програм стручне подршке породици има за са циљ подизање родитељских компетенција и јачања складности породичног система на најширем нивоу. То је широко поље превентивног деловања (кроз различите облике – предавања, трибине радионице , тематске брошуре...) које ће пратити интересовање родитеља (одређених група родитеља, вртића или на нивоу установе – града).

Програм стручне подршке породици се организује се на нивоу објеката или појединачних васпитно-образовних група. Програм стручне подршке породици Установа организује кроз посебан програм рада Саветовалишта за родитеље. Програм рада Саветовалишта креира и реализује директор, васпитачи, педагог и психолог, медицинска сестра за превентивно-здравствену заштиту, а повремено се ангажују и друга стручна лица (нпр. дечији лекар, логопед и сл.). Овај програм је повезан са семинарима које су васпитачи прошли, или са пројектима у које су укључени.

Овај програм подразумева:

-Едукативне садржаје за родитеље у виду различитих врста рада: саветовања (породичног, психолошког, педагошког, превентивно-здравственог, социјалног), презентација, трибина.

-Едукативне садржаје за васпитаче, мед. сестре и стручне сараднике из области образовања, здравства, социјалне и дечије заштите, који се реализују кроз различите облике рада:

-групни и

-индивидуални рад.

Посебни облици рада Саветовалишта, који се реализују уз учешће родитеља обухватају:

А) *групне програме за родитеље* (организује се по принципу добровољног пријављивања, а групе почињу са радом након формирања минималног броја учесника (најмање 10), који је дефинисан основним принципима саветодавно-едукативног рада са групом, подразумева активно учешће родитеља и континуиран долазак, до завршетка предвиђених активности)

Б) *специјализоване радионице за родитеље* (подразумевају интерактивну обраду посебних тема у групи родитеља)

Ц) *искусствене групе за раст и развој у улози родитеља* (подразумевају групе "отвореног типа" у којима се уз интерактиван приступ обради специфичних тема, развија кохезија групе учесника који припадају истим улогама, улози маме, улози тате).

Циљ ових програма је јачање родитељских компетенција, едуковање родитеља у развијању вештина кооперативне комуникације, развијање вештина и знања којима ће подржати оснаживање менталног здравља своје деце и размена искустава, ставова и дилема које прате родитељство.

7.4. Прилагођени програми, рад са децом са сметњама у развоју

Програм инклузивног образовања

Програм инклузивног образовања ПУ „Радост“ има за циљ да, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања, Законом о предшколском васпитању и образовању и законом о забрани дискриминације, као и на основу досадашњег искуства, дугорочно унапреди рад са децом из маргинализованих и осетљивих друштвених група и да им обезбеди ниво, једнако право на образовање и доступност образовања и васпитања, без дискриминације и издвајања деце.

У циљу веће и адекватније укључености деце са посебним потребама у живот и рад вртића формиран је **Тим за инклузивно образовање** на нивоу Установе и чине га стручни сарадници Установе (психолог, педагог, логопед, дефектолог), медицинска сестра, васпитачи, представник родитеља и по потреби, стручни сарадник ван Установе подржан од стране локалне самоуправе. Тим је у обавези да сачини **Програм инклузивног образовања** са следећим задацима:

- учешће у пријему деце са факторима ризика или са сметњама у развоју
- учешће у **дефинисању стратегије** рада са децом са сметњама у развоју на нивоу Установе
- устројити интерну документацију праћења и третмана
- едукација тима за инклузију, као и васпитача и родитеља
- сарадња са здравственим и образовним установама, институцијама и удружењима у граду и ван
- израда **индивидуалног образовног плана** за свако дете за које се процени да има потербу за додатном подршком, уколико је добијена сагласност родитеља
- непосредна подршка васпитачу у раду са децом, као и у спровођењу ИОП-а за дете са сметњама у развоју.

Индивидуални васпитно-образовни план (ИВОП) је писани документ којим се обезбеђује подршка тј. прилагођавање образовно-васпитног процеса и који уважава специфичне потребе и лична својства детета. Циљ ИВОП-а је постизање оптималног укључивање детета у редован васпитно-образовни процес и његово осамостаљивање у вршњачком колективу.

Подршка се односи на:

- физички простор (ГДЕ се игра, учи...)
- план и програм (ШТА се учи)
- средства, материјале и играчке (ЧИМЕ се ига, учи)
- методе рада (КАКО се учи и подучава)
- распоред активности (КАДА)
- стручњаке који рализују програм
- начин провере напретка

Логопедска служба

Рад логопеда се састоји у превенцији, дијагностификовању деце и отклањању сметњи у говорном развоју као и у корективно-терапеутском раду. Поред редовних логопедских третмана логопед обавља саветодавни рад у развојној групи и израђује план и програм рада те групе. (Детаљније о програму рада логопеда у годишњем Плану рада установе).

Процес транзиције

Приликом уписа деце родитељи добијају потребне информације о томе када дете треба довести у вртић, када се може извести, распореду obroка и спавања, програмима по којима се ради са децом, шта је потребно од одеће, обуће и опреме. Такође, родитељи добијају информатор, а за децу јасленог узраста попуњавају анкетни лист који се односи на особине, понашање детета, евентуалне здравствене проблеме и друге информације које могу бити од користи васпитачима у периоду адаптације. У току радне године уобичајено је да се уписана деца примају у групе понедељком. Родитељи и деца могу отићи у радне собе и упознати се са васпитачима који раде у групама. Новопридошлој деци омогућава се да донесу омиљену играчку од куће, да у почетку остају краће у вртићу, да би се период боравка постепено продужавао. За индивидуалне разговоре и саветодавни рад родитељима су доступни васпитачи и стручни сарадници.

Пред полазак у школу установа организује посете васпитних група основној школи и учитељима који су предвиђени да преузму предшколце када полазе у први разред. Организују се и заједничке активности у просторијама предшколске установе. Педагошко – психолошке службе две установе размењују информације у вези формирања одељења и деце која раде по ИВОП – у.

Деца за коју је урађен Индивидуални васпитно – образовни план прави се распоред одлазака на часове учитеља у другом полугодишту школске године.

8. Програм заштите деце од насиља, злостављања и занемаривања

Обавеза Установе да сачини Програм заштите од насиља као саставног дела Годишњег програма рада заснован је на одредбама Закона о основама система образовања и васпитања и Посебног протокола за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама, донетим од стране Министарства просвете Републике Србије.

Установа је дужна да интервенише увек када постоји сумња или сазнање да запослени трпи насиље од стране ученика, родитеља или трећег лица у установи или за време организовања активности установе.

Када је родитељ или треће лице починилац насиља према запосленом директор је дужан да одмах обавести јавног тужиоца и полицију.

На предшколском узрасту у складу са развојним карактеристикама узраста говоримо о сукобима међу децом и агресивном понашању. Тим за заштиту детета у предшколској установи приликом анализе ситуације и доношења плана активности у раду са дететом и породицом узима у обзир учесталост понашања, трајање, интензитет, последице, степен ризика по учеснике ситуације, карактеристике развојног периода и индивидуалне карактеристике детета.

У реализацију плана активности укључује се родитељ детета. Уколико укључивање породице није у најбољем интересу детета, установа на основу стручног мишљења Тима за

заштиту укључује надлежни центар за социјални рад. У складу са проценом ризика и потребама детета укључују се и други системи из спољашње мреже заштите у складу са својом надлежностима (систем социјалне заштите, систем здравствене заштите).

Када дете предшколског узраста испољава агресивно понашање које је део развојне фазе или последица сметње у развоју детета васпитач у сарадњи са Тимом за заштиту планира мере подршке уз обавезно укључивање родитеља. Тим за заштиту процењује да ли је потребно укључивање других институција за подршку детету и породици (центра за социјални рад, здравствене службе и др.).

Када родитељ чини насиље или злостављање детета и када његово укључивање у поступак није у најбољем интересу детета Тим за заштиту обавезно укључује надлежни центар за социјални рад.

Информације о насиљу, злостављању и занемаривању прикупља, по правилу, психолог, педагог, односно друго задужено лице у установи – одељењски старешина, наставник, васпитач или члан тима за заштиту, непосредно по сазнању или сумњи на насиље, злостављање и занемаривање. Начин прикупљања информација одређује се у складу са специфичностима ситуације. Изјава од малолетних ученика се узима у складу са одредбама закона који уређује основе система образовања и васпитања, а којима је прописан васпитно-дисциплински поступак у установи.

У нашој Установи формиран је тим, именован од стране директора, који је сачинио Програм за заштиту деце од насиља чија ће реализација отпочети у текућој радној години. Циљ Програма је осигуравање безбедних и оптималних услова за несметан боравак и рад, као и заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања. Установа тежи да креира климу у којој се учи и негује толеранција, прихватање и уважавање свих интересних група (дете, запослени, родитељ).

Превентивне активности у заштити деце које ће се организовати у сарадњи са родитељима и локалном заједницом:

- Организовање едукативних садржаја за децу са циљем препознавања и реаговања на насиље – континуирано током године,
- Рад са децом на развијању вештина за конструктивно решавање конфликта, препознавању и контроли негативних емоција – континуирано током године
- Организовање едукације родитеља са темама везаним за права детета и реаговање у ситуацијама насиља – 1-2 пута годишње,
- Учешће у манифестацијама и акцијама заједно са Школом:
 - А) Дечја недеља и Светски дан детета - октобар,
 - Б) Деца међу нарцисима (Дан лепих порука, топ листа најлепших жеља, изложба цртежа на тему ненасиља, хуманитарне акције... – мај,
 - Ц) Заједничке активности са еколошком секцијом Школе (септембар, новембар, април, мај),
- Организовање акција у вртићу које промовишу Дечја права (за децу, родитеље, локалну заједницу),
- Организовање физичких активности за децу, представа и сл. (током године),
- Организовање различитих спортских активности (игре на снегу, турнир у фудбалу, игре без граница ...) – 1-2 пута годишње,
- Промоција здравог живота у Установи (развијање навика здраве исхране, свакодневне физичке активности код деце и њихових породица) – континуирано током године,

- Едукација родитеља о здравом начину живота (трибине) – 1-2 пута годишње,
- Едукација родитеља о: 1. Лошем утицају медија
2. Злоупотреби пиротехничких средстава
- Организовање активности са елементима спорта за родитеље и децу – Игре без граница,
- Организовање игара за децу са применом фер-плеја – континуирано током године,

9. САРАДЊА СА ПОРОДИЦОМ

Сарадња породице и вртића има кључни значај у реализацији циљева васпитно-образовног рада. Улога породице у животу сваког детета је базична и на њу се наслања и вртић као један од агенса социјализације детета. Континуирана сарадња вртића и породице доприноси, како развоју детета и унапређењу рада васпитача тако и развоју родитељске улоге. Неговање партнерског односа, поштовање личности и улоге родитеља, широка понуда различитих могућности за укључивање родитеља у живот и рад вртића, поштовање приватности породице, основни су принципи на којима се базира сарадња са породицом.

Облици сарадње са породицом реализоваће се на три нивоа:

- информативном,
- едукативном и
- учешћем родитеља у појединим облицима васпитно – образовног рада.

Информативни ниво сарадње

- Непосредна комуникација васпитача и родитеља- посета вртићу, разговор у време довођења и одвођења детета, индивидуални разговори,
- Писана комуникација – панои, кутак за родитеље, поруке, брошуре, едукативни постери, флајери, индивидуалне бележнице, сајт вртића, анкете и упитници за родитеље,
- Родитељски састанци (информативни) – на почетку и у току радне године са циљем упознавања родитеља са условима, садржајима, начином, организацијом и режимом радног дана у установи, значајним догађајима и активностима које су планиране или тематски родитељски састанци што прераста у други:

Едукативни ниво сарадње

- Значај превентивне здравствене заштите у предшколској установи за правилан раст и развој детета;
 - Витаминска исхрана и профилакса;
 - Адаптација деце на јаслице,
 - Припрема деце за полазак у школу
 - Упознавање са развојним променама,
 - Темперамент детета и васпитни стилови родитеља,
 - Говорне тешкоће деце предшколског узраста,
 - Дете са сметњама у развоју у вртићу,
 - Гојазност деце-превенција, узроци, последице, лечење,
- теме су предавања која ће на родитељским састанцима одржати директор, стручни сарадници и педијатар.

Учешће родитеља у појединим областима васпитно – образовног рада

Сваке године се спроведи анкета за родитеље која показује њихову спремност да се укључе у реализовање активности из области васпитно – образовног рада у групи где бораве њихова деца и то кроз: представљање занимања, традиционалних игара, заната, обичаја, израду дидактичких средстава, заједничко припремање активности у групи, помоћ у организовању културно-забавних садржаја и спортских активности, посета радном месту, учење страних језика, уређење дворишта, играње шаха итд.

Посебан вид ангажовања родитеља у живот и рад вртића је Савет родитеља.

Сви наведени облици сарадње биће конкретизовани кроз програм сарадње сваке групе и сваког објекта, са тачно утврђеним временом и носиоцима активности.

10. САРАДЊА СА ДРУШТВЕНОМ СРЕДИНОМ

Сарадња са друштвеном средином представља сегмент обogaћивања и унапређивања васпитно-образовног рада садржајима ван Установе који су у складу са потребама и интересовањима деце.

Унапређивање, обogaћивање и усавршавање васпитно-образовне делатности реализује се кроз сарадњу са стручним институцијама на општинском и републичком нивоу, пре свега са Министарством просвете и другим министарствима везаним за функционисање Установе.

Отвореност предшколске институције према средини у којој живи и ради подразумева и долазак у госте књижевника, позоришних група, музичара, песника, спортиста и других културних и јавних радника, затим представника разних професија и занимљивих личности уопште, разних узраста и животног искуства. Од почетка свог постојања вртић остварује добру сарадњу са свим важним чиниоцима на нивоу локалне заједнице а и шире, које могу да допринесу успешнијем и бољем раду вртића.

Сарадња са Општином као оснивачем: финансирање редовних делатности и инвестиција

Сарадња са школама: доприноси лакшем преласку деце из вртића у школу а одвијаће се кроз међусобне посете деце из вртића деци школе и обрнуто, посету учитеља вртићу, спортске игре, посете часовима првих разреда, сарадњу васпитача и учитеља, координирану организацију дечјих манифестација („Дечја недеља“, „Деца међу нарцисима“), сарадња са Еколошком секцијом основне школе итд .Даље, сарадња са школама у којима су адаптирани простори вртића и у којима се реализује ППП.

Сарадња са културним институцијама: библиотека, Дом културе, завичајни музеј Установе су са којима вртић континуирано сарађује: посете и упознавање са радом и делатношћу, организација различитих манифестација итд.

Сарадња са здравственим установама: сарадња са Домом здравља (посета педијатријском и стоматолошком одељењу, систематски прегледи деце, предавања), апотеком (посета и упознавање са делатношћу), Заводом за јавно здравље- Ужице (редовна контрола хигијене, узорковање хране, санитарни прегледи запослених, различите акције које реализује Завод у цињу превенције и информисаности и сл.)

Сарадња са друштвеним институцијама и предузећима: сарадња са Центром за социјални рад (реализација програма социјалног рада у вртићу, упознавање са карактеристикама рада са децом која имају сметње у развоју-„Зрачак“), КСЦ-ом из Чајетине (учешће у

манifestацијама које организује КСЦ, техничка помоћ око организације различитих манифестација), Туристичком организацијом Златибор (учешће у манифестацијама у организацији ТОЗ-а, помоћ вртићу у виду спонзорства и организацији излета), месним заједницама (помоћ месних заједница у виду спонзорства за различите активности и пројекте вртића), Одмаралиште Златибор (летовање деце у Бечићима), Комуналним јавним предузећем итд.

Сарадња са стручним институцијама, удружењима и друштвима: са Удружењем васпитача Србије (семинари, састанци), са Савезом медицинских сестара предшколских установа Србије (састанци, едукације), предшколским установама из Округа (размена искустава на активима директора и стручних сарадника, семинарима, акцијама, пројектима, као и учешће на манифестацијама и такмичењима које организују други вртићи), невладиним организацијама („Златиборски круг“, „Златни бор“), са спортским клубовима итд.

Сарадња са средствима јавног информисања: у циљу промовисања рада Установе као и пружање сервисних информација сарадња са локалним радиом „Макс“, Регионалном телевизијом „Лав“, порталом „Златиборпрес“.

Предшколска установа као место рефлексивне праксе

Стручно усавршавање запослених у образовању постао је неизоставни сегмент целоживотног учења и унапређења квалитета рада васпитача, стручних сарадника и директора.

Завод за унапређење образовања и васпитања на сваке две године објављује каталог програма сталног стручног усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника у оквиру кога свако од наведених циљних група може пронаћи информације о актуелним програмима стручног усавршавања ван установе, као што су стручни скупови, трибине, предавања, летње и зимске школе, семинари. Компетенције су мере знања, вештина и ставова чије поседовање доприноси квалитетнијем и успешнијем раду, а самим тим и успешнијем, трајнијем и квалитетнијем учењу. Компетенције су следеће: К1 – компетенције за наставну област предмет и методику наставе, К2 – компетенције за поучавање и учење, К3 – подршка развоју личности ученика, К4 – компетенције за комуникацију и сарадњу.

У оквиру пуног радног времена стручни сарадници установе имају 60 сати годишње различитих облика стручног усавршавања од чега је 16 сати похађање одобрених програма и стручних скупова, а 44 сата у оквиру установе.

Предшколска установа „Радост“ је у обавези да Нове основе предшколског програма имплементира у радној 2020/2021. години. Обуку о реализацији Нових основа предшколског програма планирано је да запослени прођу у октобру/новембру 2020. године.

11. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РАДА ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Обезбеђивање и унапређење квалитета рада Установе реализује се континуирано кроз процесе праћења и вредновања програма образовања и васпитања, свих облика образовно-васпитног рада и услова у којима се он остварује.

Ради осигурања квалитета рада у установи ће се вредновати целокупан живот и рад установе (услови, процеси, продукти), кроз главне аспекте рада односно, кључне области које

су прецизније дефинисане подручјима вредновања и њиховим индикаторима кроз које се ближе дефинишу садржаји.

Вредновање квалитета осварује се и оствариваће се као самовредновање и спољашње вредновање.

Кључне области које ће се пратити и вредновати:

- програм (предшколски програм и годишњи план),
- васпитно – образовни рад (планирање и припремање, непосредан васпитно-образовни рад, ритам живљења у вртићу, средина за учење и развој),
- дечији развој и напредовање (подршка игри и учењу),
- подршка деци и породици (уважавање потреба и интереса породице, сарадња породице и вртића),
- етос (професионализам, атмосфера и међуљудски односи, сарадња са локалном заједницом),
- ресурси (људски, материјално-технички, финансијски),
- управљање, организација и осигурање квалитета (руковођење, организација рада установе, обезбеђивање квалитета);

У процесу самовредновања учествују стручни органи, савет родитеља, директор и орган управљања, док спољашње вредновање спроводе просветни саветници стручно-педагошким надзором. Поступак самовредновања подразумева континуирани рад Тима за самовредновање, избор предмета праћења за сваку радну годину, израда плана за самовредновање (активности, учеснике, време, инструменте и технике), обрада и анализа података, писање извештаја и акционог плана, едукације васпитача и медицинских сестара из области самовредновања и вредновања.

У нашој установи самовредновање се реализује на више нивоа, и то:

- целе Установе
- сваког вртића појединачно
- васпитних група
- посебних програма који се реализују у појединим групама

У зависности од сегмента вредновања за процену квалитета се користе различите стандардизоване и специфичне за потребе дате процене креиране методе и технике праћења и вредновања:

- непосредно посматрање, разговор, интервју, упитник, анкета, скале процене;
- анализа различите документације и евиденције настале у раду директора, васпитача, медицинских сестара, стручних сарадника, тимова, Колегијума, служби, и у сарадњи са родитељима (планови, програми, припреме, радне књиге, летопис, годишњи извештај о раду установе, финансијски извештај, извештај директора)
- стално праћење и посматрање деце, планирање и праћење процеса реализације, увида у ефекте, продукте (портфолио, скале праћења и напредовања деце)
- посете другим вртићима и установама, размена искустава са њима
- стручна истраживања сопствене праксе и презентација радова на различитим стручним скуповима.

Спољашње вредновање рада Установе спроводиће се кроз:

- консултације са просветним саветницима о усклађености програма и начина његове реализације
- извештаје просветних саветника о извршеном стручно-педагошком надзору појединих сегмената васпитно-образовног процеса и процене нивоа његове остварености.

Годишњим планом рада установе, за сваку радну годину, конкретизује се кључна област праћења и самовредновања, и у складу са тим сви кораци и поступци који су одређени одабраним сегментом који је предмет процене.

Директор
Јелена Митрашиновић Брашанац

Председник Управног одбора
Љубица Окука Благојевић